

Versnelling?

Wout Huizing

Van Harry Kunneman (emeritus hoogleraar Universiteit van Humanistiek) leerden we jaren geleden de omschrijving 'trage vragen'. Die term blijkt vaak te helpen als geestelijk verzorgers proberen anderen duidelijk te maken wat het eigene van hun bijdrage is aan het werk van zorg, justitie of krijgsmacht. 'Trage vragen' gaan over het omgaan met ziekte, lijden en dood en raken aan vragen over relaties, ontrouw en geweld. Het zijn vragen waarop je moet kauwen, die geen 'snelle' antwoorden hebben. Geestelijk verzorgers gaan daarover het gesprek aan, houden het zo nodig vol om niet te komen met 'snelle' adviezen en oplossingen. Ze zijn geen behandelaars, maar nemen waar nodig tijd voor bezinning en reflectie, zo belangrijk in situaties van onzekerheid en het zoeken naar houvast.

Dat belang wordt lang niet altijd gezien en erkend in een 'snelle' wereld. En dus klinkt vanuit de beroepsgroep regelmatig een oproep en pleidooi om wél ruimte te maken voor deze specifieke invalshoek, zowel binnen organisaties als in de eerste lijn. Collega Charlotte Molenaar schreef hierover behartigenswaardige woorden in *Medisch Contact* van 18 Januari 2018, onder de titel 'Geestelijk verzorger hoort in het basispakket'. Ik citeer:

'GV's spelen in de eerste lijn al een bescheiden rol als begeleiders bij existentiële vragen die opkomen als mensen te maken krijgen met gebeurtenissen die hun leven ernstig verstoren. Zij bieden ruimte voor de tragische, niet maakbare kanten van het bestaan. De inzet van GV's in de eerste lijn ontlast de huisarts, vergroot de aandacht voor zingeving en acceptatie van de eigen situatie en verkleint zo de kans op zinloos doorbehandelen en onnodig medicijngebruik. GV's brengen in de gezondheidszorg een eigen perspectief in, gericht op zin- en betekenisgeving en kwaliteit van leven en sterven.'

Zij constateert dat geestelijk verzorgers in de eerste lijn structureel nog vaak buitenspel staan, terwijl het 'veranderende zorglandschap schreeuwt om aandacht voor de spirituele dimensie van de zorgvraag'. Zij pleit ervoor dat geestelijke verzorging wordt opgenomen in het basispakket, hetgeen volledige vergoeding mogelijk maakt. Woorden van soortgelijke strekking las ik ook in een verslag van een publiek debat onder de titel 'Geestelijke verzorging in het basispakket?' Opvallend: alle deelnemers ondersteunden de stelling dat geestelijke verzorging deel moet uitmaken van het basispakket! Daarmee wil ook gezegd zijn dat het niet 'optioneel' is. Aanbeveling: zorgaanbieders, verzekeraars, beroepsbeoefenaars en gebruikers zijn aan zet om de bekostiging te regelen. 'Zij dienen gezamenlijk te komen tot de ontwikkeling van visies, strategieën en financieringsmodellen.'

Een belangrijk debat, mooie woorden, conclusies en aanbevelingen. Ik vergat erbij te vermelden dat het verslag van dit publieke debat gedateerd is op 29 juni 1993... (georganiseerd door de toenmalige Protestantse Vereniging van Instellingen voor Bejaardenzorg en de Christelijke Vereniging van Ziekenhuizen en Diaconessenhuizen). Precies 25 jaar geleden. Het debat ging toen over de positie van de geestelijke verzorging in zorginstellingen, nu over de eerstelijns geestelijke verzorging.

Hoever zijn we opgeschoten? Zijn we zo goed in 'trage vragen' dat we het 25 jaar over dezelfde vragen kunnen hebben? Houden we dat vol of zijn we toe aan versnelling? De tijd lijkt er wel rijp voor! Maar 'taaiere vragen' zijn het.

Wout Huizing, stafmedewerker Reliëf, christelijke vereniging van zorgaanbieders